

Przewodnik po Krakowie - miejsca związane
z odzyskaniem niepodległości

Kopiec Piłsudskiego

Zaczniemy od początku...

Kopiec Piłsudskiego to najwyższy i najmłodszy z pięciu istniejących kopców w Krakowie. Usypany na szczycie Sowińca (najwyższego wzniesienia Pasma Sowińca) w Lesie Wolskim, w zachodniej części Krakowa na terenie Zwierzyńca. . Pomysłodawcą powstania kopca był por. Franciszek Supergan. W 1934 Związek Legionistów Polskich zatwierdził pomysł usypania kopca - pomnika walki narodu o niepodległość. W Warszawie powstał Komitet Budowy Kopca, na czele którego stanął plk Walery Sławek.

Kopiec rozpoczęto sypać 6 sierpnia 1934 r. w dwudziestą rocznicę wymarszu z Krakowa I Kompanii Kadrowej Legionów. Autorem projektu był Franciszek Mączyński, a kierownikami robót byli inż. Stanisław Kuźmiński, a później inż. Kacper Marchewka.

Prace skończyły się 9 lipca 1937 roku. W kopcu złożono ziemię z wszystkich pól bitewnych I wojny światowej, w których walczyli Polacy. W 1953 r. usunięto ze szczytu kopca granitową płytę z wyrytym na niej krzyżem legionowym, niszcząc przy tym część zbocza. Kopiec obsadzono drzewami i krzewami, by wtopił się w Las Wolski, w ten sposób miał zniknąć z krajobrazu. W 1991 roku na szczycie kopca Piłsudskiego położono replikę tego przedwojennego kamienia

„Kiedyś zatra się w pamięci szczegóły zdarzeń, znikną pamiątki historyczne - pozostanie symbol, pozostanie kopiec Józefa Piłsudskiego, tego człowieka naszej epoki, który godność i honor narodu wzięwszy na siebie, wojnę najeźdźcom ogłosił (...) Przystępujemy dziś do usypania z ziemi polskiej kopca, który by imię Józefa Piłsudskiego przekazał wiekom przyszłym”.

Słowa W. Sławka wypowiedziane podczas uroczystego rozpoczęcia prac

6.08.1934

Sypanie kopca

Dnia 9 lipca 1937 r., 3 lata po rozpoczęciu prac, zakończono budowę Kopca Piłsudskiego w Lesie Wolskim w Krakowie.

W prace włączyli się Polacy z kraju i z zagranicy, różnych zawodów i w każdym wieku. Znajduje się w nim ziemia z 4,5 tys. pól bitewnych z lat 1794–1920. Zniszczyć go próbowali najpierw Niemcy, potem komuniści.

Weterani powstania 1863 roku na Sowińcu.

Prezydent RP Ignacy Mościcki podczas budowy kopca na Sowińcu

Pilkarze Wisły Kraków podczas pracy

Dzieci podczas pracy

Kopiec po ukończeniu budowy

Kopiec współcześnie

Ze szczytu kopca o wysokości 35 metrów roztacza się widok na panoramę Krakowa: od północy widoczne są Dolinki Krakowskie, a na południu Beskidy, a przy dobrej pogodzie widać nawet Tatry.

Co roku kopiec odwiedzają tysiące osób, odbywają się tam festyny, majówki i uroczystości państwowe. Na Sowińcu zaczyna swoją wędrówkę Marsz Szlakiem I Kompanii Kadrowej. Nie ustaje też składanie kolejnych urn zawierających ziemię z miejsc związanych z polską historią i ta Mogiła Mogił, żyje nadal i cieszy Polaków.

Dziś u podnóża kopca znajduje się także ziemia z pól bitewnych II wojny światowej. W 1945 r. złożono tam jeszcze ziemię spod Lenino i Monte Cassino.

Ulewne deszcze z lat 1996, 1997 i 2010 pokazały, że ten szczególny zabytek wymaga stałej i troskliwej opieki

Kopiec to idealne miejsce na rodzinny spacer lub wycieczkę rowerową. Wizytę na Kopcu Piłsudskiego można połączyć z odwiedzinami w położonym nieopodal krakowskim zoo.

Wstęp na teren kopca Piłsudskiego jest bezpłatny. Do obiektu można dojechać komunikacją miejską.

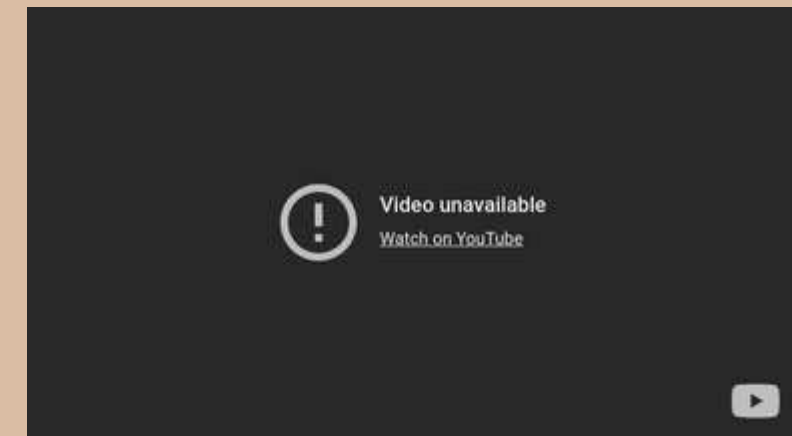
Kilka słów o patronie

Józef Piłsudski urodził się 5 grudnia 1867 w Żuławie na Wileńszczyźnie. Miał 11 rodzeństwa. Z domu wyniósł patriotyczne wychowanie. Marzył o odtworzeniu niepodległego państwa polskiego. Piłsudski był działaczem partii socjalistycznej, w konspiracji działał na rzecz odbudowy Polski. Gdy w lipcu 1914 r. wybuchła I wojna światowa, Piłsudski i jego otoczenie przystąpili do formowania Legionów Polskich mających walczyć o niepodległość Polski u boku armii austro-węgierskiej.

Józef Piłsudski był niezwykle ważną postacią w naszej historii. To on stanął na czele niepodległego państwa. W Krakowie znajdziemy wiele śladów z nim związanych:

- tu, w Krakowie (w zaborze austriackim), miały swe początki Legiony Polskie,
- I Kompania Kadrowa wymaszerowała z krakowskich Olenadrów do Warszawy,
- przy ulicy Dunajewskiego 1 mieszkał jego współpracownik Walery Sławek,
- Marszałek brał udział uroczystym w otwarciu AGH (1919),
- w uznaniu zasług Józefa Piłsudskiego UJ przyznał mu tytuł doktora honoris causa,
- na jego cześć nazwano most, który łączy Podgórze z Kazimierzem,
- otrzymał honorowe obywatelstwo miasta Krakowa,
- stadion Cracovii nazwany jest na jego cześć (pełna nazwa: Stadion Cracovii im. Marszałka Józefa Piłsudskiego),
- uczczono Piłsudskiego, nadając kopcowi usypanemu w Krakowie jego nazwisko,
- po śmierci (12.05.1935) został pochowany w katedrze na Wawelu pośród najbardziej zasłużonych Polaków.

Głos Marszałka zarejestrowany w 1924r.

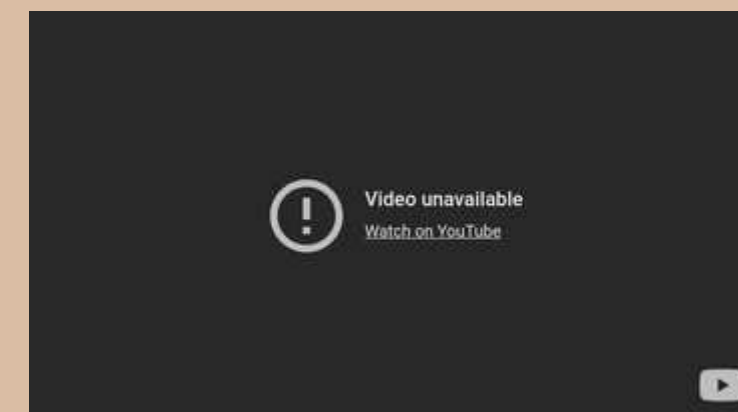
Pomnik Piłsudskiego w Krakowie

Piłsudskiego marzenia o niepodległości

Sarkofag Marszałka Józefa Piłsudskiego
na Wawelu

I Kompania - pieśń nagrana w 1934r.

Ciekawostki

- Kopiec Piłsudskiego jest inaczej nazywany Kopcem Niepodległości, Kopcem Wolności, Sowiniec.
- Ma 35 metrów wysokości, a średnica podstawy to 111 metrów i jest to zarazem najwyższy punkt Krakowa, mierzący 383 m n.p.m.
- Kopiec był wznoszony w latach 1934-1937.
- Upamiętnia postać Józefa Piłsudskiego, odzyskanie przez Polskę niepodległości w 1918 roku po 123 latach zaborów i bohaterskie wysiłki zmierzające do jej utrzymania w XX wieku.
- Złożono tu ziemię z pól bitew i miejsc kaźni Polaków z okresu powstań, dwóch wojen światowych i komunistycznego reżimu – dlatego bywa nazywany „Mogilą Mogił”. W 1981 r. ruszyła akcja odnowy kopca.
- Kopiec Piłsudskiego i jego okolica to świetne miejsce na rekreację w rodzinnym gronie. Prowadzi do niego kilka szlaków spacerowych wytyczonych w Lasku Wolskim.

Ciekawostki c.d.

- W trakcie budowy kopca, 12 maja 1935 r. zmarł Józef Piłsudski. Postanowiono wówczas, że kopiec będzie nosił jego imię.
- W 1980 r. powstał Komitet Opieki nad Kopcem Józefa Piłsudskiego. Od 1981 r. rozpoczęła się akcja odnowy kopca.
- Podczas II wojny światowej, w 1941 r., Hans Frank, generalny gubernator, wydał rozkaz zniszczenia kopca. Nie został on jednak wykonany.

Polana na Sowińcu zajmuje powierzchnię 4,2 ha i stanowi największą polanę Lasu Wolskiego. Znajduje się na niej m.in. Aleja Dębów Wolności im. Tadeusza Mazowieckiego, ścieżka dydaktyczna, plac zabaw i boisko sportowe.

Na wzgórzu Sowiniec, w miejscu gdzie obecnie istnieje kopiec, znajdowała się niegdyś bateria FB-37 Wolski Las. Wybudowana została w latach 1887-1888 w ramach umocnień Twierdzy Kraków.⁸

Płyta z Krzyżem Legionowym na szczycie

Widoki z Kopca Piłsudskiego

Popiersie Józefa Piłsudskiego
zlokalizowane przy ul. Zakamycze 24

Teraz każdy wie, jak trafić
na Kopiec Piłsudskiego

Kopiec
Piłsudskiego